

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.557/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Gulyás Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Berki Dávid ügyvéd által képviselt alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2016. február 16. napján kelt 25.P.20.392/2015/24. számú ítélete ellen az alperes részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit **részben - az alábbiak szerint újraszövegezve - megváltoztatja.**

Megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát a facebook oldalára 2012. december 21. napján érkezett, és a felperest „kibaszott köcsög”-nek nevező közlés megosztásával.

Kötelezi az alperest, hogy facebook oldalán az ismerősei által hozzáférhető módon az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 nap alatt tegye közzé az alábbi nyilatkozatot:

„alperes neve kijelenem, hogy 2012. december 21-én a saját facebook oldalamon általam közzétett - harmadik személy által nekem írt - levél azon kitételének nyilvánosságra hozatalával, miszerint „**(felperes neve)** kibaszott köcsög” megsértettem **(felperes neve)** becsülethez fűződő személyiségi jogát.”

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

A peres felek az elsőfokú és a megelőző másodfokú eljárással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.

A feljegyzett 36 000 (harminchatezer) Ft elsőfokú és a megelőző 48 00 (negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetékből a peres felek külön-külön 42 000 - 42 000 (negyvenkettőezer - negyvenkettőezer) Ft-ot kötelesek megfizetni az állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak.

A peres felek a jelen másodfokú eljárással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

2012. évben a felperes **(település neve)** Város képviselő-testületének és Pénzügyi Bizottságának tagja, az alperes pedig a város jegyzője volt. Megelőzően - 2000. évben - a **(település neve)**i Városi Bíróság garázdaság, illetve súlyos testi sértés büntette miatt felfüggesztett szabadságvesztés

büntetést szabott ki a felperessel szemben, aki utóbb mentesült a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.

A peres felek közötti kezdeti jó kapcsolat 2012. novemberére megromlott, többek között arra figyelemmel, hogy az alperes nem támogatta a felperes által javasolt pénzügyi ellenőrző cég önkormányzat által történő foglalkoztatását.

Az alperes feljelentést tett a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőrkapitányságon azt állítva, hogy a felperes nyomást gyakorol rá a jegyzői tisztségéből történő eltávolítása érdekében. Előadta továbbá, hogy fenyegetve érzi magát és családját a felperes részéről. A nyomozóhatóság a nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntette, utalva határozatának indokolásában arra, hogy bár megvalósult bizonyos, az alperes személyére ható, a munkakörének megváltoztatására irányuló presszió a felperes részéről, az azonban az eljárás megindításához szükséges mértéket nem érte el. A nyomozás megszüntetése miatt az alperes panasszal élt, majd a Szolnoki Járási Ügyészség a panaszt azzal utasította el, hogy az ügyben büntetőjogilag értékelhető fenyegetés nem valósult meg.

Az alperes 2012. december 21-én megosztott egy barátjától érkezett levelet a facebook oldalán és ezzel lehetővé tette, hogy ismerősei annak tartalmát megismerjék. A levél a felperessel kapcsolatban többek között az alábbiakat tartalmazta: „Kibaszott köcsög felperes neve”, „**(felperes neve)** egy érzéketlen tapló, emellett sajnos fantáziátlan és bárkin átgázol”. Az alperes a barátja azon kérdésére „mellé kalibráltam-e?” az alábbi választ adta: „Nem, telibe találtad, pont a közepébe!”.

A felperes 2013. december 30-án magánindítványt terjesztett elő az alperessel szemben, az általa a 2013. december 4. napján megtartott képviselő-testületi ülésen előadottak miatt. A Szolnoki Járási Ügyészség az 1.B.2762/2014/17. számú határozatával a nyomozást megszüntette arra tekintettel, hogy a cselekmény nem bűncselekmény. A felperes panasza folytán eljár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség az 1.B.230/2015/2. számú határozatával az eljárást azzal az indokkal szüntette meg, hogy nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A felperes az alperes 2012. december 21.napján megosztott levelében írtakra tekintettel keresetet terjesztett elő személyiségi joga megsértésének megállapítása iránt. Az elsőfokú bíróság a kereset tárgyában 17.P.20.100/2014/12. szám alatt hozott ítéletet, amelyet a Szegedi Ítéltábla a Pf.II.20.750/2014/4. számú végzésével hatályon kívül helyezett és a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A felperes a megismételt eljárásban előterjesztett pontosított kereseti kérelmében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette az emberi méltósághoz, becsülethez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a 2012. december 21-én a facebook oldalán megosztott levelében tett alábbi kifejezésekkel: „érzéketlen tapló, „bárkin átgázol”? „kibaszott köcsög”. Állította, hogy a fenti közlések tényállítások, amelyek valótlanok, alkalmasak a fentebb jelölt személyiségi jogai megsértésére, emellett indokolatlanul bántóak, sértőek, megalázóak, így azokat még mint közszereplő sem köteles eltűrni. A jogsértést megvalósító magatartásként jelölte meg egyfelől, hogy az alperes a barátja levelét a facebook oldalán közzétette, így az széles körben megismerhetővé vált, másfelől azt, hogy kifejezésre juttatta a levélben írtakkal való egyetértését. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint elégtételadásra kötelezését a facebook oldalán, a **(település neve)-i** böngésző újság, az Új Néplap, Megyei Napilap, valamint a Főnix Tv internetes honlapon általa megjelölt szöveg közzététele útján.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a jogsértés

megállapíthatósága szempontjából lényeges, hogy a nyilatkozót a nyilatkozat megtételére milyen magatartás, cselekmény, esemény indította, ezért elengedhetetlen a közlést megelőző körülmények feltárása. E körben hivatkozott arra, hogy a felperest 2000-ben garázdaság miatt felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték, ami alkalmas volt arra, hogy másokban, így benne is félelmet, megbotránkozást keltsen. Utalt arra, hogy a felperes őt, illetve családját megfenyegette, amit az általa kezdeményezett eljárás adatai is alátámasztanak. Véleménye szerint a felperes által sérelmezett közlések nem tényállításnak, hanem véleménynyilvánításnak minősülnek, azok egyébként nem töle, hanem a perben nem álló harmadik személytől származnak, s kizárólag ismerősei körében válhattak ismertté.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2012. december 21. napján kelt alábbi facebook-os bejegyzés megosztásával és annak nagy nyilvánosságra hozatalával megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát: „kibaszott köcsög”, „érzékelten tapló”, „bárkin átgázol”. Kötelezte az alperest, hogy az ismerősei által hozzáférhető facebook oldalán az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 nap alatt az alábbi nyilatkozatot tegye közzé: „alperes neve kijelentem, hogy 2012. december 21-én a saját facebook oldalamon általam közzétett, harmadik személy által nekem írt levél nyilvánosságra hozatalával megsértettem felperes neve emberi méltósághoz, becsülethez és jóhírnévhez való személyiségi jogát. Ezen közlemény közzététele a Szolnoki Törvényszék 25.P.20.392/2015/25. számú ítéletén alapszik.” Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100 000 Ft perköltséget. A felperest 12 000 Ft, míg az alperest 24 000 Ft eljárási illeték állam javára történő megfizetésére kötelezte. Határozatának indokolásában kifejtette, a per tárgyává tett kifejezések egy része véleménynyilvánításnak minősül, ugyanakkor vizsgálta, hogy azok valós, avagy valótlan tényeken alapulnak. Megállapította, hogy a közlések nem hozhatók összefüggésbe a felperes által 2000-ben elkövetett bűncselekménnyel, és a felperes által az alperes felé irányuló fenyegetést sem ítélte olyan mértékűnek, amely az alperesből az általa állított félelmet válthatta ki, ezáltal összefüggésbe hozható lenne a sérelmezett közlésekkel. Az elsőfokú bíróság a „bárkin átgázol” közlést tényállításnak minősítette, s arra a meggyőződésre jutott, hogy annak valóságtartalmát az alperes nem bizonyította. Megítélése szerint ugyanis arra nem volt alkalmas sem a felperes által 2000-ben elkövetett bűncselekmény, sem az, hogy a 2012. évi közlést követően az alperest 2014-ben jegyzői tisztségéből felmentették. A felperes által kifogásolt mindhárom kitélt kifejezőmódban sértőnek, bántónak, megalázónak ítélte, ezért a jogsértés megtörténtét megállapította és az alperest elégtételadásra kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Másodlagosan - a jogsértés megállapítása esetén - kérte a közzétételre kötelező ítéleti rendelkezés mellőzését. Fenntartotta álláspontját, miszerint a közlések megítélésekor az azt megelőző valamennyi cselekményt, körülményt értékelni kell. Érvelése szerint a tanúvallomásból és a becsatolt ügyészségi határozatokból megállapítható, hogy a felperes rá pressziót gyakorolt, az állása elvesztésétől való félelme jogos volt, a felperes őt családjával együtt megfenyegette. Hangsúlyozta, a személyiségi jogsértés megállapításának nem feltétele, hogy a fenyegetés elérje a büntetőjogi értelemben vett fenyegetés mértékét, elegendő, ha az alkalmas félelem keltésére. Állította, a felperes vele szemben tanúsított magatartásának hatására abban a hiszemben volt, hogy munkáját elveszítheti. Kiemelte, ilyen előzmények után tette közzé a facebook oldalán megjelent levél tartalmával egyetértő álláspontját. Megítélése szerint a perben bizonyította, hogy a véleménynyilvánítása megtételére a felperes magatartása indította, míg a tényállítással kapcsolatban igazolta, hogy az valós, illetve abban a tudatban volt, hogy az a valóságnak megfelel, ezért személyiségi jogsértést nem követett el.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint mindhárom sérelmezett közlés valóltan tényállításnak tekinthető, de ha véleménynyilvánítás lenne, az alkalmas a becsülethez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítására, mert túlterjeszkedik a szabad véleménynyilvánítás korlátain.

A fellebbezés **részben alapos.**

Az ítéletábla már a megelőző eljárásban kifejtette, a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak ((1959. évi IV. tv. (a továbbiakban 1959-es Ptk.) 75. § (1) bekezdés)). Az 1959-es Ptk. 78-83. §-ai nevesítve is tartalmazzak védelemben részesítendő személyiségi jogokat, közöttük a felperes által hivatkozott jóhírnévhez, emberi méltósághoz, becsülethez fűződő személyiségi jogot is.

Annak megállapítása érdekében, hogy a jelen per tárgyát képező, a felperes által sérelmezett közlések megvalósítanak-e személyiségsértést, meghatározó annak eldöntése, hogy azok véleménynyilvánításnak, avagy tényállításnak minősíthetők, ennek függvényében ugyanis más-más tartalmú bizonyítási eljárást kell lefolytatni a perben, és más szempontok alapján kell megítélni, jogsértő-e a kifogásolt közlés. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a felperes jóhírnévét sértette meg a tényállásban megjelölt kifejezésekkel. Az ítéletábla ezzel a megállapítással nem ért egyet az alábbiakra figyelemmel:

Valamely közlés alapvetően akkor minősülhet jóhírnévsértőnek, ha az más személyre vonatkozó tényállítást tartalmaz, tényt híresztel, vagy hamis színben tüntet fel, feltéve, hogy az akár határozottan, akár burkoltan állított vagy híresztelt tény valóltan, és objektíve alkalmas az érintett személy hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására (1959-es Ptk. 78. § (2) bekezdés, BH2010. 294., BDT2007. 1694.I., BDT2005. 1277.I.). A fentiekből következően a jóhírnév sérelmét alapvetően csak tényközlések valósíthatják meg, az értékítéletek, véleménynyilvánítások akkor lehetnek jóhírnevet sértők, ha legalább burkoltan tényállítást tartalmazznak, ennek hiányában - az egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - az 1959-es Ptk. 76. §-a által védett becsülethez fűződő személyiségi jogot sérthetik. Mindez egyben azt is jelenti, hogy ha a sérelmezett közlés tényállítás, az akkor jogsértő, ha valóltan tartalmú, illetve ha alkalmas arra, hogy annak alapján az adott személyről korábban kialakult kedvező társadalmi értékítélet hátrányosan változzon meg. A véleménynyilvánítás esetén viszont alapvetően az adhat alapot a személyiségsértés megállapítására, ha az érintett közlés túllépi a szabad véleménynyilvánítási jog alkotmányos határait, ha minden ténybeli alapot nélkülözően tartalmaz elmarasztaló értékítéletet, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul sértő, bántó, megalázó vagy lealacsonyító (BH2003. 407.II., BH1993.89., BDT2006. 1466.). Önmagában azonban a kedvezőtlen vélemény, értékítélet nem elegendő a jogsértés megállapításához, még akkor sem, ha egyébként téves, vagy helytelen (BH2001. 468., BH2000. 293., BH2002. 352.). Lényeges továbbá, hogy a közszereplők esetén a véleménynyilvánítás jogának határai tágabban vonhatók meg a magánszemélyekéhez képest (36/1994. (VI.24.) AB határozat), a közszereplők tevékenységét érintő véleménynyilvánítás, értékítélet önmagában akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha túlzó és felfokozott (BH2001. 522., BDT2003. 839.).

Az elsőfokú ítélet alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy az elsőfokú bíróság mit tekintett a tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolási szempontjainak. Ítélete indokolásában a sérelmezett kijelentések egy részét hol véleménynyilvánításnak tekintette, hol tényállításokként értékelte azokat. Emellett döntése rendelkező részében a jóhírnév sérelmét állapította meg, az elégtételt tartalmazó közlemény szövegében viszont az emberi méltósághoz, becsülethez és jóhírnévhez való személyiségi jog megsértésének megtörténtét rendelte közzétenni. Erre figyelemmel az ítéletábla szükségesnek ítélte a tényállítás és a véleménynyilvánítás fogalmának

meghatározását, azok elhatárolási szempontjainak tisztázását.

A tény a való világ része, annak valamely objektív - az emberi tudattól független mozzanata, a múltban létezett, vagy a jelenben létező, érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történés, vagy cselekvés. A vélemény ezzel szemben szubjektív kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értékítélet, következtetés. A tény valósága bizonyítható, vagy cáfolható, ezzel szemben egy adott véleménnyel lehet azonosulni, vagy attól elhatárolódni, de ahhoz a „valóság” kritériuma nem kapcsolható (Emberi Jogok Európai Bírósága 12188/2006. számú kérelem, Csányi kontra Magyarország ítélet, BDT2011. 2403.).

A fentiek tükrében a perbeli közlések mindegyike véleménynyilvánításnak tekinthető. A felperes sem a fellebbezésében, sem a fellebbezési tárgyaláson nem tudta megjelölni, hogy a sérelmezett közlések milyen konkrét ténytartalmat hordoznak, milyen történésre, cselekvésre vagy állapotra vonatkoztathatók,

A „kibaszott köcsög” és az „érzéketlen tapló” kifejezések még átvitt értelemben sem hordoznak ténytartalmat, a tény tekintetében fentebb rögzített fogalmi körbe nem vonhatók, azok az alperes, illetve harmadik személy részéről megfogalmazott, a felperes személyiségével kapcsolatos negatív értékítéletet fejezik ki. A harmadik közlés: „bárkin átgázol” a körülményektől, a szövegkörnyezettől, illetve a közlést megelőző eseményektől függően minősülhetne tényállításnak, azt fejezi ki, hogy az érintett személy tönkretesz másokat, figyelmen kívül hagyja mások jogait, érdekeit, ezek elé helyezi a sajátját. E közlésnek lehet konkrét tényalapja, a perbeli esetben azonban erről nincs szó. Az alperes arra hivatkozott védekezésében, hogy a felperes őt munkája elvesztésével fenyegette meg, a felperes magatartása miatt féltette saját magát, családját és gyermekét is. Ez az állítása azonban nem bizonyított, így a harmadik közlés - a többihez hasonlóan - véleménynyilvánításnak tekinthető.

Ezt követően vizsgálni kellett, hogy a sérelmezett közlések túllépik-e a szabad véleménynyilvánítás által megszabott tűréshatárt, ezáltal megvalósítanak-e személyiségsértést.

A véleménynyilvánítás szabadsága a demokratikus társadalmakban feltétlen érvényesülést kívánó, kiemelt alkotmányjogi védelmet élvező kommunikációs alapjog, amely ugyanakkor nem jelent abszolút, korlátozhatatlan jogosultságot, gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére (Alaptörvény IX. cikk (1) és (4) bekezdés), és korlátozható annyiban, amennyiben az valamely más alapjog érvényesítése és védelme érdekében feltétlenül szükséges. Ilyen védendő alapjog - a már kifejtettek szerint - a jóhírnévhez és a becsülethez való jog (36/1994. (VI.24.) AB határozat. Ezeknek az alapjogoknak az ütközése esetén annak eldöntése során, hogy adott esetben melyik kapja meg a jogszabályok által biztosított védelmet, az arányosság követelményének szem előtt tartásával a jogsértés súlyára, mértékére figyelemmel kell állást foglalni (48/1990. (IX. 26.) AB határozat, 30/1992. (VI. 26.) AB határozat), a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő közérdek mibenlétét is értékelve.

Az első közlés („kibaszott köcsög”) oly mértékben durva és alpári megnyilvánulás, amely egyértelműen alkalmas a becsülethez fűződő személyi jog sérelmének megállapítására, és amelyet az érintett személy attól függetlenül sem köteles tűrni, hogy közszereplőnek minősül, vagy sem.

A második és harmadik közlés tekintetében már lényeges annak megállapítása, hogy a felperes közszereplőnek tekinthető-e. A következetes bírói gyakorlat szerint azt a kérdést, hogy az érintett személy közszereplőnek minősül-e, nem általában az adott személy pozíciója, hivatali beosztása, közéleti státusza, vagy valamely okból fennálló szélesebb körű ismertsége, hanem a jogi megítélés szempontjából releváns konkrét élethelyzet alapján kell megítélni (BDT2011. 2420.I.). Tény, hogy a felperes, mint a képviselő-testület tagja közszereplőnek minősül, a perbeli közlések azonban nem

ehhez a minőségéhez kapcsolódnak, a véleménynyilvánítás előzménye a peres felek fentebb is részletezett személyes konfliktusa, ami csupán közvetve kapcsolódik a felperes közszereplői mivoltához, a sérelmezett közlésben a felperes lényegében az alperessel való személyes kapcsolatát minősítette. Ezzel együtt a második és harmadik közlés bár közelíti azt a határt, ami megvalósíthat személyiségsértést, még nem lépi azt túl, nem tekinthető indokolatlanul sértőnek, bántónak, avagy megalázónak.

A fentebb kifejtettek miatt a per tárgyává tett közlések közül csupán az első tekinthető személyiségsértőnek, azonban az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően az nem jóhírnévsértést, hanem a becsülethez fűződő személyiségi jog sérelmét eredményezi, ezért az alperes ennek kapcsán köteles az elégtételadásra a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján, amelynek szövegét az ítélet tábla ítélete rendelkező részében meghatározta. Csupán utal az ítélet tábla arra, semmi nem indokolta az elégtételadás, azaz a közzététel mellőzését, az alperes e fellebbezését egyebekben nem is indokolta. Miután az első közlést illetően a jogsértés megállapítható volt, a felperes alappal tarthatott igényt arra, hogy az alperesi jogsértést elismerő nyilatkozat ugyanazon személyi körben váljék ismertté, mint ahol a jogsértés megvalósult.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - annak újraszövegezése mellett - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A peres felek pernyertessége-pervesztessége mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban közel azonos mértékű volt, ezért a perben felmerült költségeiket a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján maguk kötelesek viselni.

Ennek megfelelően a feljegyzett első- és másodfokú eljárási illeték viselésére is azonos arányban kötelesek a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.)IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján (1990. évi XCIII. tv. 39. § (3) bekezdés b) és c) pont, 42. § (1) bekezdés, 47. § (1) bekezdés, 62. § (1) bekezdés f) pont.).

Szeged, 2016. május 25.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró